

Vlaanderen
is diervriendelijk

ACTIVITEITEN VERSLAG 2023

VLAAMSE RAAD VOOR DIERENWELZIJN

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/dierenwelzijn

Inhoud

Activiteitenverslag 2023 – Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn	5
Missie van de raad	5
Adviezen in 2023	6
Advies over overpopulatie in asielen	6
Diervriendelijker beheer van ratten en muizen	7
Lokaal dierenwelzijnsbeleid versterken	8
Advies over Oog in oog: lespakket over dierenwelzijn	8
Thema's in 2023	9
Katten en hun jachtinstinct	9
Kalveren houden	9
Kraaiachtigen	10
Regels rond buitenbeloop	10
Dierenwelzijnsprijs 2023	10
De raad informeerde zich in 2023	11
Vuurwerk in steden en gemeenten	11
Project Breeding Healthy Pets	11
De raad over de grenzen heen	12
De raad aan het werk	13
Samenstelling van de raad	13
Samenstelling van werkgroepen	14

U kunt dit activiteitenverslag ook raadplegen op
vlaanderen.be/dierenwelzijn

Voor informatie, vragen of suggesties:
+32 2 553 15 08
dierenwelzijn@vlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever: Ivo Palmers,
waarnemend Secretaris-generaal,
Koning Albert II-laan 15 bus 548, 1210 Brussel
Foto's: iStock

ACTIVITEITENVERSLAG 2023 – VLAAMSE RAAD VOOR DIERENWELZIJN

Dit verslag geeft een overzicht van de activiteiten van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn in 2023.

MISSIE VAN DE RAAD

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn geeft advies over dierenwelzijn en -ethiek aan de:

- Vlaamse minister van Dierenwelzijn
- afdeling Dierenwelzijn van de Vlaamse overheid.

De raad baseert zich daarbij op de recentste wetenschappelijke informatie en maatschappelijke en ethische beschouwingen. De raad onderzoekt en bespreekt dan ook alle relevante thema's rond dierenwelzijn.

Daarnaast promoot de raad de samenwerking tussen alle betrokken partijen en evalueert die de bestaande regelgeving rond dierenwelzijn. Het doel van dat alles? Het welzijn van dieren ondersteunen en bevorderen.

ADVIEZEN IN 2023

ADVIES OVER OVERPOPULATIE IN ASIEN

21 juni 2023

Dierenasielen barsten uit hun voegen. Dat lieten vertegenwoordigers van de sector weten tijdens een vergadering van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn. De raad besliste om het onderwerp te behandelen, omdat er dringend een oplossing nodig is, ook al stond het onderwerp niet op de agenda.

Samen met gedragsdeskundigen en medewerkers van Dierenwelzijn Vlaanderen zocht de raad naar oorzaken en oplossingen.

De aandacht ging vooral naar honden, maar ook de overpopulatie van katten kwam aan bod. De raad oordeelde dat een geïntegreerde aanpak nodig is om het probleem te verhelpen.

In het advies van de raad zitten verschillende maatregelen. Die gaan over de voorwaarden om een dier in huis te halen of af te staan. En over inbeslagnames en de werking van de asielen.

DIERVRIENDELIJKER BEHEER VAN RATTEN EN MUIZEN

28 september 2023

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn pleit voor een diervriendelijker beheer van ratten en muizen als overlastdieren. Met dat advies wil de raad vooral sensibiliseren.

Een diervriendelijk beheer betekent dat de focus ligt op preventie. Daarom is het belangrijk dat je voedselresten niet laat rondslingeren. Dat je de nest- en schuilplaatsen van plaagdieren vermijdt en openingen naar binnenruimtes dicht.

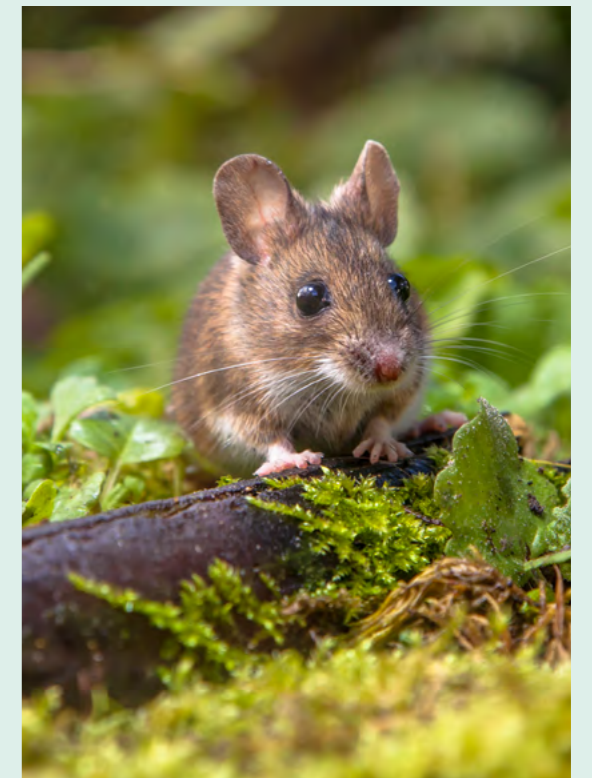
Werken die preventieve maatregelen niet en is bestrijding toch nodig? Gebruik dan methoden die een snelle dood veroorzaken en die nevenschaden zoveel mogelijk vermijden. Klemmen en elektrocutievallen zijn zulke methoden.

Andere methoden die veel worden gebruikt voor bestrijding scoren helaas slecht op diervriendelijkheid. Denk aan middelen die bloedstolling voorkomen ("vergif" in de volksmond), lijmvallen, verdrinkingsvallen en cholecalciferol (vitamine D3).

De raad pleit voor een verbod op de verkoop aan en het gebruik van die bestrijdingsmiddelen door particulieren. Een aantal organisaties, vertegenwoordigd in de raad, was niet akkoord met het advies. Ze zijn bang dat het aantal ratten en muizen zal stijgen als die goedwerkende maar dieronvriendelijke bestrijdingsmiddelen wegvallen.

Meer info over het diervriendelijke beheer van ratten en muizen vind je op de website van de Vlaamse overheid: <https://www.vlaanderen.be/overlast-door-ongewenste-dieren-ratten-muizen-wespen>. De beslissingsboom op die website helpt je om het juiste bestrijdingsmiddel te vinden.

LOKAAL DIERENWELZIJSBELEID VERSTERKEN

28 september 2023

In veel Vlaamse steden en gemeenten is er al een schepen die bevoegd is voor dierenwelzijn. Met de lokale verkiezingen van 2024 in aantocht, zullen lokale partijen het thema ook opnemen in hun verkiezingsprogramma. En uiteindelijk ook in het lokale beleidsplan van hun gemeente.

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn publiceerde een nota met mogelijke actiepunten. Denk aan het gemeentelijk zwervkattenbeleid, de beperking van of het verbod op vuurwerk, de bestrijding van ratten en muizen en het beheer van de duivenpopulatie. Al die actiepunten verwijzen naar vroegere adviezen van de raad die (deels) vallen binnen de bevoegdheden van lokale besturen.

ADVIES OVER OOG IN OOG: LESPAKKET OVER DIERENWELZIJS

28 september 2023

Oog in oog is een lespakket dat kinderen en jongeren bewust maakt over het belang van dierenwelzijn. En hen informeert over hoe ze zelf hun verantwoordelijkheid kunnen opnemen in hun omgang met dieren. Het lespakket werd ontwikkeld in opdracht van Dierenwelzijn Vlaanderen.

Het lespakket is gratis beschikbaar voor leerkrachten uit het kleuter-, lager en secundair onderwijs. Je vindt er kant-en-klare lessen over 5 thema's: algemeen dierenwelzijn, gezelschapsdieren, landbouwdieren, exotische dieren en proefdieren.

Download het lespakket via www.dierenwelzijnindeklas.be.

De raad wil via dit advies het project een duwtje in de rug geven.

THEMA'S IN 2023

KATTEN EN HUN JACHTINSTINCT

De stuurgroep en de raad informeerden zich over predatie door katten. Anders gezegd: katten die prooien vangen, doden en eventueel opeten.

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat katten een bedreiging kunnen vormen voor andere dieren. Met zelfs de uitroeiing van diersoorten als mogelijk gevolg. Dat gevaar hangt wel af van de biotoop waarin katten vrij rondlopen. De effectiefste maatregel tegen die predatie is de kat binnenhouden. De kat een kraag laten dragen en andere methoden hebben helaas minder effect.

Onderzoek toont ook aan dat het moeilijk is om eigenaars te verplichten om hun katten binnen te houden. En ook het welzijn van de kat zelf is belangrijk.

KALVEREN HOUDEN

In 2023 startte de raad een werkgroep rond kalverhouderij in Vlaanderen. Wetenschappers en vertegenwoordigers van betrokken organisaties brengen knelpunten rond kalverhouderij in kaart en stellen gepaste maatregelen voor.

De werkgroep gebruikt het rapport *Welfare of calves als basis*. De The European Food Safety Authority (EFSA) publiceerde dat rapport in 2023. Het geeft een overzicht van de huisvestingssystemen die het vaakst gebruikt worden en de gevolgen ervan voor het welzijn van dieren.

De bespreking in de werkgroep loopt vertraging op ondermeer doordat de Europese Commissie de Europese regelgeving rond kalveren houden wil aanpassen. Het is nog niet duidelijk welke regels de commissie wil opleggen en wanneer die worden ingevoerd.

KRAAIACHTIGEN

Kraaiachtigen mogen in Vlaanderen bestreden worden om schade aan fauna en landbouw te voorkomen. Jagers schieten de kraaien af of ze worden gevangen in larsenkooien of trechtersvallen.

De stuurgroep informeerde zich over de impact van kraaiachtigen op fauna en landbouw. En vroeg zich af of de slechte reputatie van die soorten wel terecht is. Zorgen ze er bijvoorbeeld voor dat de populatie kleine zangvogels kleiner wordt? De stuurgroep stelt zich ook vragen bij het welzijn van de levende lokvogels in de gebruikte kooien en vallen.

Om alle vragen te beantwoorden zat de stuurgroep aan tafel met wetenschappers en vertegenwoordigers van het Agentschap voor Natuur en Bos en van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Ook in 2024 staat het thema op de agenda.

REGELS ROND BUITENBELOOP

Begin 2024 traden nieuwe bepalingen in werking van het kennelbesluit, officieel het koninklijk besluit van 27 april 2007 houdende erkenningsvoorwaarden voor inrichtingen voor dieren en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren.

Zo is het sinds januari 2024 verplicht om in kwekerijen en asielen honden toegang te geven tot een buitenbehoop.

In de praktijk waren er nog vragen over de invulling en interpretatie van die bepalingen. Op vraag van de raad gaf Dierenwelzijn Vlaanderen de nodige informatie daarover.

DIERENWELZIJNSPRIJS 2023

Ook in 2023 werd de Dierenwelzijnsprijs uitgereikt voor de beste bachelor- en masterproef over dierenwelzijn. De bekroonde scripties moeten een wetenschappelijke bijdrage leveren aan onze kennis over dierenwelzijn. En inzichten geven voor een betere levenskwaliteit van dieren.

De jury bekroonde deze studenten met hun scriptie:

- Jasmine Vande Plassche – *De prevalentie van pododermatitis bij grote konijnenrassen (Oryctolagus cuniculus) van Vlaamse hobbyfokkers*
- Johannes Derboven – *Denken over dierwaardigheid: de rol van het morele aanvoelen.*

De winnaars kregen hun prijs van Ben Weyts, minister bevoegd voor dierenwelzijn. De gelegenheidslocatie was de gezins- en familieboerderij Het Neerhof in Dilbeek.

DE RAAD INFORMEERDE ZICH IN 2023

VUURWERK IN STEDEN EN GEMEENTEN

Een vertegenwoordiger van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) presenteerde de resultaten van een burgemeestersbevraging over vuurwerk aan de raad. Uit de resultaten blijkt dat er een groot draagvlak is voor een nationaal verbod op vuurwerk voor en door particulieren.

PROJECT BREEDING HEALTHY PETS

Breeding Healthy Pets is een wetenschappelijk project van KU Leuven en UGent gefinancierd door Dierenwelzijn Vlaanderen. Het doel is om erfelijke problemen bij honden en katten te verminderen en tegelijkertijd de genetische diversiteit te verzekeren.

Voor elk honden- en kattenras worden de belangrijkste erfelijke aandoeningen in kaart gebracht en een bijbehorende test ontwikkeld. De resultaten van die tests worden dan gebruikt om paringcombinaties voor te stellen. Daarvoor worden een centrale databank en een portaal ontwikkeld. Die tools helpen fokkers om verantwoorde paringkeuzes te maken. Het uiteindelijke doel is een duurzaam fokbeleid voor katten en honden in Vlaanderen.

De projectmanager stelde het onderzoek voor aan de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn.

DE RAAD OVER DE GRENZEN HEEN

EuroFAWC verenigt de Europese raden voor dierenwelzijn en deelt informatie over het onderwerp. De voorzitter van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn is vicevoorzitter van EuroFAWC en de secretaris is ook secretaris van dat forum.

In 2023 was de Nederlandse Raad voor Dieren-aangelegenheden gastheer voor de jaarvergadering van EuroFAWC. Het gebruik van dieren voor sport en ontspanning kwam aan bod, naast de rol van dieren in onze maatschappij.

Ook het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en Wallonië hebben een Raad voor Dierenwelzijn. De voorzitters en secretarissen van de drie raden houden regelmatig contact en overlegvergaderingen om gedachten en ideeën uit te wisselen.

Dirk Lips (voorzitter van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn) en Stef Aerts (voorzitter van de Vlaamse Proefdierencommissie) gingen in overleg met het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek over de validatie van alternatieven voor proefdiergebruik.

DE RAAD AAN HET WERK

SAMENSTELLING VAN DE RAAD

De volgende personen maakten in 2023 deel uit van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn:

Voorzitter: Dirk Lips
Ondervoorzitter: Nadine Buys

Wetenschappelijke experts (stuurgroep):

- Dirk Lips
- Nadine Buys, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, afdeling Gentechnologie, KULeuven
- Frank Gasthuys, faculteit Diergeneeskunde, vakgroep Heelkunde en anesthesie van de huisdieren, UGent
- Frank Tuytens, eenheid Dier, Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
- Hilde Vervaecke, Agro- en biotechnologie, Odisee

Leden (effectieve leden en plaatsvervangers):

- GAIA, vertegenwoordigd door Michel Vandenbosch en Ann De Greef
- West-Vlaamse dierenasielen, vertegenwoordigd door Veerle Debaillie en André Lycke
- Oost-Vlaamse dierenasielen, vertegenwoordigd door Kristien De Waele en Eddy De Landtsheer
- Antwerpse dierenasielen, vertegenwoordigd door Helga Gillé en Fabienne Schoeseters
- Vlaams-Brabantse dierenasielen, vertegenwoordigd door Dimitri Coppens en Sébastien Tonneus
- Limburgse dierenasielen, vertegenwoordigd door Dany Grosemans en Philip Zurinckx

- Nederlandstalige Gewestelijke Raad van de Orde der Dierenartsen, vertegenwoordigd door Bart Vande Vyvere en Joke Lannoo
- Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, vertegenwoordigd door Marian Verbeek en Elsie Desmet
- Boerenbond, vertegenwoordigd door Els Goossens en Guy Vandepoel
- Algemeen Boerensyndicaat, vertegenwoordigd door Peter De Swaef en Karen Lievens
- Nationale Raad van Dieren Liefhebbers, vertegenwoordigd door Roger Van Look en Willy Tieleman
- Koninklijke Maatschappij Sint-Hubertus, vertegenwoordigd door Dimitry Van Raamsdonk en Bart Vandaele
- Andibel, vertegenwoordigd door Patrick Ghysels en Tom Decock
- Comeos, vertegenwoordigd door Sophie Compère en William Donck

Afgevaardigden van de raad in de Vlaamse Dierproevencommissie:

- Patrick De Smedt
- Filip Mulkens

De leden van de raad hebben een mandaat voor 4 jaar. De mandaatperiode liep af op 31 december 2023.

SAMENSTELLING VAN WERKGROEPEN

Werkgroep 'Kalverhouderij'

Leden:

- Frank Gasthuys, voorzitter
- Ann De Greef, GAIA
- Ann Truyen, Beroepsvereniging voor de Belgische Kalfsvleessector
- Bart Pardon, UGent, Faculteit Diergeneeskunde
- Els Goossens, Boerenbond
- Inge Stoop, Afdeling Dierenwelzijn Vlaanderen
- Karen Goossens, Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO)
- Randy Boone, praktijkdierenarts
- Ronald Rongen, Eyes on Animals, Low Stress Stockmanship Europe

Expert:

- Geert Hoflack, veevoedersector en farmaceutische industrie

Vergaderingen:

- 4 vergaderingen in 2023

DEPARTEMENT OMGEVING
Afdeling Dierenwelzijn
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn